

Yliopistokirjastojen kokoelmien tietokartta -hanke, tiedote 20.4.2005

Suomen yliopistokirjastojen kokoelmien tietokartta -hankkeen ohjausryhmä kokoontui 30.3.05 Helsingissä.

Kuvailuformaatti ja kokoelmatunnus

- Päätettiin, että tietokartan kokoelmien kuvailuformaattia ylläpidetään toistaiseksi sekä erillisenä pdf-tiedostona hankkeen verkkosivuilla että tallennusalueen yhteydessä kenttien ohjeiksi pilkottuina html-tiedostoina. Myöhemmin pyritään vain yhteen ylläpidettävään tiedostoon.
- Todettiin, että kokoelmatunnuksen kansainvälisen standardin ISCI luonnokseen saattaa tulla pieniä muutoksia. ISIL-tunnuksen ja paikallisen kokoelmatunnuksen väliseksi erotinmerkiksi suunniteltu alaviiva korvattaneen yhdysviivalla.

Tallennuskokemuksia ja ohjeita

- Kokoelmien kuvailuja on tallennettu niukasti. Tietokartan tallennusalueelle <http://altwww.lib.helsinki.fi/~doria/cdc.pl> on toistaiseksi kuvailtu vain Opiskelijakirjaston OPPIX-aineisto ja Tampereen yliopiston väitöskirjakokoelma.
- Keskusteltiin tallennuksesta virinneistä kysymyksistä ja päädyttiin lisäämään vastausvaihtoehtoja joihinkin kenttiin tai täsmennettiin kentän käyttöä.
 - Kartuntatavaksi voi jatkossa valita *ostot, lahjoitukset, siirrot, vaihdot* tai *oman tuotannon (myös digitoidun)*.
 - Kartunnan tila voi muutoksen jälkeen olla *jatkuva, päättynyt, täydentyvä* tai *ei tietoa*.
 - Kartuntatiheys-kenttä ohjeistetaan ilmauksella: *Ilmoitetaan, jos merkitystä kokoelman käytettävyyden kannalta*.
 - Aihealueryhmistä ohjeistetaan käytettävän ryhmää *00 Monialaiset tai yleisluonteiset*, jos aihealueita on runsaasti. Erikseen voi mainita jonkin erityisen keskeisen aihealueen.
 - Omistaja-kenttä ohjeistetaan tekstillä: *Mainitaan, jos muu kuin kirjasto tai kehysorganisaatio (yliopisto)*.
 - Todettiin, että alkuperä ja historia -kenttää voi käyttää Varastokirjastoon siirretyn kokoelman alkuperän ilmaisemiseen.

Tietokartan aihealueryhmän numerokoodi eli aihealuekoodi ja sen käyttöönotto kirjastotietokannoissa

- Tampereen yliopiston kirjastossa on alettu antaa julkaisuille aihealuekoodia Tamcat-tietokantaan 1.4.05. Vaasan tiedekirjasto Tritonia aloittaa tallennuksen 2.5.05.
- Käytiin läpi MARC21-Fin formaatin aihealuekoodin tallennuskentän (090) hakumahdollisuudet.
- Päätettiin tiedottaa kirjastojen johtajille, yhdyshenkilöille, Voyager Opac-työryhmän puheenjohtajalle ja Cat-työryhmän puheenjohtajalle tietokartan aihealueryhmän numerokoodin käytöstä ja sen tarpeellisuudesta kirjastotietokannoissa. Edellä mainituille ryhmille on lähetetty asiasta 13.4.05 tiedote, jossa on myös ohjeistettu aihealuekoodin tallennusta ja kentän haettavuutta.

Tietokartan käyttöliittymä

Tietokarttaan saadaan erikieliset käyttöliittymät. Tietokarttaan voidaan myös rakentaa eri näkymät (käyttöliittymät) asiakkaille ja kirjastoammattilaisille.

Kirsti-tietokanta (< Tieteellisten kirjastojen opas)

- Kirsti-tietokannan aineisto on saatu ulos Trip-tietokannasta. Keskusteltiin Kirsti-tietokannan kentistä, kenttien nimien ja sisältöjen suhteesta tietokartan formaatin kenttiin ja sisältöihin. Pohdittiin myös Kirstin merkitystä kaukopalvelun välineenä.
- Päätettiin, että Kirsti-tietokannan kirjastojen yhteystiedot linkitetään tietokartan kokoelmatietoihin. Alkuvaiheessa Kirstiin halutaan yliopistokirjastojen ajantasaiset tiedot, myöhemmin muiden kirjastojen tiedot. Korjaukset tehdään ENCompassissa.

Kokoelmien kuvailujen käynnistäminen

- Kokoelmien kartoitus ja kuvailu tietokartan tallennusalustalle on tärkeää saada käyntiin tallennusalustan ja formaatin testaamiseksi. Kirjasto voi halutessaan kuvailla vaikkapa pienen korttiluetteloidun kokoelman tai e-aineistoa.
- Päätettiin lähteä liikkeelle alueelliselta pohjalta kokoelmien kuvailun käynnistämiseksi ja sovittiin ohjausryhmän jäsenten alueellisista vastuista. Alueelliset vastuuhenkilöt ottavat yhteyttä kohdekirjastoihin ja järjestävät yleisesittelyn, workshopin, vieriovetusta tms. Näihin tilaisuuksiin osallistuvat tarvittaessa Merja Hyödynmaa ja Esa-Pekka Keskitalo.
- Ne kirjastot, joihin ei ensi vaiheessa ole otettu yhteyttä, voivat mielellään itse järjestää tilaisuuden ja pyytää mukaan Merja Hyödynmaata ja/tai Esa-Pekka Keskitaloa.

Keskustelutilaisuus yhdyshenkilöille

Päätettiin järjestää yhdyshenkilöille keskustelutilaisuus perjantaina **26.8. klo 10:15-15:00 Tampereella**. Tilaisuudessa yhdyshenkilöt voivat kertoa kartoitus-, kuvailu-, tallennusalustan käyttökokemuksiaan ja esittää kysymyksiä pohdittavaksi. Ajankohta on tiedotettu tieto-kartta -listalla.

Seminaari

Sovittiin, että Pentti Vattulainen valmistelee pitkään suunnitelmassa ollutta seminaaria, johon kutsuttaisiin kansainvälisiä asiantuntijoita. Yhteistyötahoksi on varmistumassa STKS:n kansainvälinen työryhmä. Seminaarin ajankohta olisi marraskuussa 2005 ja kesto korkeintaan 1,5 päivää.

Kaukopalvelupäivät

Vuokko Palonen kertoo tietokartasta 26.4.05 Jyväskylässä Kaukopalvelupäivillä.

Tietokartan raportti

Päätettiin, että ohjausryhmän kommentoima Opetusministeriöön lähetettävä tietokartan raportti laitetaan myös tietokarttahankkeen verkkosivuille.

Ohjausryhmän jäsenen vaihtuminen

Yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnalle ehdotetaan, että tietokarttahankkeen ohjausryhmän jäseneksi valitaan kirjastonhoitaja Aart Jan de Heer (Åbo Akademis bibliotek) professori Sara von Ungern-Sternbergin (Åbo Akademi, Institutionen för allmän samhällsforskning / Informationsförvaltning) seuraajaksi.

Tietokarttahankkeen jatko 2006-

Todettiin, että ehdotus tietokartan resurssitarpeista Kansalliskirjastossa vuodesta 2006 eteenpäin ei ole vielä edennyt.